04/03/2022

Arhiepiscopul Nikitas de Thyateira și Marea Britanie – Pastorală pentru începutul Sfântului și Marelui Post 2022

Peste doar câteva zile, vom începe călătoria Postului Mare care duce până la Paști. Așa cum a făcut de veacuri, Biserica ne îndeamnă, încă o dată, să parcurgem sfânta cale de pregătire liturgică și personală pentru acest Sfânt Praznic. Ea sună trâmbița Domnului și îi cheamă pe toți credincioșii să se îmbrace cu platoșa mântuirii, pentru a ajunge la liman biruitori asupra patimilor. Călătoria nu este una ușoară, mai ales că ni se deschid înainte căile și ispitele lumii acesteia, care încearcă să ne abată de la drum și să ne tragă în păcat. Însă, Biserica nu încetează a ne oferi unelte și arme prin care să ne curățim și să ne întărim, precum și, la nevoie, mijloacele de a ne șterge cu blândețe ochii umeziți de lacrimile pocăinței și de a ne descreți frunțile împovărate.

Dacă am citi cu luare aminte cântările Bisericii, am descoperi că pustnicii din vechime și nevoitorii duhului care au trăit în zilele și vremurile noastre, toți au îmbrățișat trei lucrări de căpătâi, care i-au ajutat a se slobozi de păcatul, de răutatea și de ispitele acestei vieți. Lupta cea bună cuprinde postul, trezvia și rugăciunea; acestea sunt armele și scutul care îl apără pe poporul creștin de

săgețile celui viclean. Vă rog să îmi îngăduiți a vă pune înainte câteva gânduri despre fiecare dintre aceste virtuți, ca să vă întăriți în călătoria dumneavoastră în Postul Mare și în viață.

Postul – Când noi, creștinii ortodocși, vorbim despre postire și despre post, ne gândim de obicei la restricții alimentare și la înfrânarea de la anumite lucruri. Însă de fapt, cuvântul „post” înseamnă a nu mânca deloc. Cu toate acestea, Însuși Hristos și Părinții Bisericii nu au dat niciodată postului un asemenea înțeles mărginit și îngrăditor. Păstrând și învățând drept ceea ce este adevărat, Biserica ne aduce aminte că postul cuprinde întreaga noastră viață și că, prin urmare, el implică dezrădăcinarea păcatului din fiecare aspect al vieții noastre, pe lângă înfrânarea de bunăvoie de la anumite alimente și activități ale vieții. Învățăm de la marii imnografi ai Bisericii cum Moise și-a curățit ochii prin post și a putut să privească la Dumnezeu și să vorbească cu El. Adevăratul post este asemănat cu o sabie în viața noastră duhovnicească, însă tăișul ei poate fi folosit asupra noastră și ca un bisturiu, care înlătură delicat tot răul din inima noastră. Imnografii ne amintesc că vremea potrivită pentru pocăință este aproape și că prin virtutea și înfrânarea postului dobândim biruință asupra vrăjmașilor. În cântările bisericești citim că postul este maică a cumpătării, pârâș al păcatului, tovarăș al pocăinței, găzduire a îngerilor și mântuirea oamenilor. Tocmai de aceea, scriitorii bisericești ne îndeamnă să ținem postul cel bineplăcut Domnului, și anume, să ne înfrânăm limba, să ne depărtăm de mânie, să ne lepădăm de dorințele noastre pământești și de multe altele. Dărnicia și milostenia sunt și ele pomenite adesea împreună cu postul. Ni se spune că ele sunt cuprinse în postul adevărat și primit de Dumnezeu. Este interesant de observat că aceste descrieri de mai sus includ aceste aspecte mai adânci ale postului și nu pun accentul pe mâncare.

Trezvia – Citim la Cântarea Cântărilor din Vechiul Testament, „de dormit dormeam, dar inima-mi veghea” (Cânt. 5:2). Pentru a lupta împotriva păcatului și a vorbi cu Dumnezeu în rugăciune, trebuie să avem trezvie, să veghem, să fim cu luare aminte să nu ne lăsăm în voia ispitelor care ne abat de la adevăratul nostru țel și de la chemarea noastră. Trezvia înseamnă a fi duhovnicește pregătit a-L primi pe Mirele Care vine la miezul nopții. Astfel împlinim cuvintele Scripturii: „Păzește-ți inima mai mult decât orice, căci din ea țâșnește viața [...] ochii tăi să privească drept înainte şi genele tale drept înainte să caute”. Atunci când ne înfrânăm de la mâncărurile grele și alese care ne încarcă atât de des masa, ne simțim mai ușori și mai liniștiți. Cel ce veghează cu trezvie nu cade în somnul păcatului. Suntem mai atenți la ceea ce facem și la cum vorbim. Cultivăm în inimile noastre virtutea trezviei, așteptând în tăcere lumina neapusă ce izvorăște din mormântul gol. În prima sa epistolă, Sfântul Petru ne amintește că trebuie să fim treji și să

priveghem. Să fim, așadar, treji și să priveghem, pentru a putea trece marea năvalnică a vieții și să ajungem teferi la limanul Învierii.

Rugăciunea – Citirile din Scriptură care ne pregătesc de Postul Mare ne spun cum trebuie să ne rugăm. Îndrumările sunt simple și clare. Să nu fim ca fățarnicii, ci să ne retragem mai degrabă în cămara noastră și să nu ne risipim în prea multe și goale cuvinte. Rugăciunea noastră să fie sinceră, simplă, spusă cu inimă zdrobită și în cuvinte adevărate. Sfântul Ioan Scărarul menționează aceste aspecte însemnate în lucrarea sa de-Dumnezeu-însuflată. El ne spune că tâlharul a rostit pe cruce cuvinte scurte, sincere și rugătoare, care i-au deschis poarta Raiului. Trebuie să schimbăm direcția gândurilor noastre și, poate, felul în care ne rugăm. Prea des ne îngrijim mai mult de cantitatea și nu de calitatea rugăciunii. După ce înțelegem duhul în care trebuie să ne rugăm, ține de noi să lucrăm rugăciunea în așa fel încât să facem dintr-însa limba noastră proprie și personală cu care să ne înfățișăm înaintea lui Dumnezeu. Atunci, vom afla puterea mângâietoare a rugăciunii și vom înțelege de ce cântările bisericii o numesc „platoșa noastră”. Postul Mare ne oferă acest prilej.

Dacă ne vom curăți trupul și mintea prin post, dacă vom lua aminte mai mult la păcatele noastre și la dragostea lui Dumnezeu și dacă ne vom avânta către El în rugăciune, atunci vom trăi perioada Postului așa cum se cuvine.

Să ne dea Dumnezeu curajul, puterea, discernământul și, mai presus de toate, dragostea de a porni cu credincioșie la acest drum sfânt, ca să ajungem împreună la frumusețea, slava și lumina Învierii lui Hristos în ziua de Pași.

Cu dragoste și binecuvântare părintească,

+ Arhiepiscopul Nikitas de Thyateira și Marea Britanie

Sfântul și Marele Post, 2022

thyateira.org.uk